

for a living planet®

WWF
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh: (09) 7740 100
Faksi: (09) 7740 2139
www.wwf.fi, www.panda.org

Maa- ja metsätalousministeriö

20.9.2018

**VIITE: Lausuntopyyntö valtioneuvoston asetuksesta kalastuksesta annetun
asetuksen muuttamiseksi (1498/01.02/2018)**

ASIA: WWF Suomen kirjallinen lausunto

WWF kiittää lausuntomahdollisuudesta ja toteaa asiasta seuraavaa:

WWF pitää esitettyä ankeriaan rauhoitusaikaa täysin riittämättömänä ja väärin mitoitettuna suojelutoimenpiteenä uhanalaiselle ankeriaalle. WWF esittää, että ankeriaanpyynti lopetetaan kokonaan rauhoittamalla ankerias Suomen vesissä ja kielletään lisäksi ankeriaan vaelluspoikasten siirtoistutukset Suomeen.

Ankeriaan määrät ovat nykyisin vain muutamia prosentteja siitä, mitä ne olivat vielä muutamia vuosikymmeniä sitten. Kansainvälinen luonnonsuojeluliitto (IUCN 2014) on luokitellut ankeriaan äärimmäisen uhanalaiseksi.

Ankeriaskantoja ovat heikentäneet niin liikakalastus, ympäristömyrkyt, ilmastonmuutoksen aiheuttamat merivirtojen muutokset kuin taudit ja loiset. Jokien rakentamisen ja patoamisen myötä myös vaellusyhteydet ovat katkenneet. Huomattava osa ankeriaista istutetaan Suomessa vaellusesteiden taakse, joten näistä ei voida katsoa olevan mitään kannan hoidollista hyötyä. Vaellusesteiden taakse istutettujen ja vaellukselle lähtevien ankerioiden kuolleisuus voi olla 100 %, joten istutukset ainoastaan vähentävät luonnon kierrossa olevien ankerioiden määrää ja siten luonnon monimuotoisuutta. Euroopan komission ja EU-maiden laatiman deklaraation mukaan julkisia varoja, kuten voimayhtiöiden kalatalousmaksuja, ei saa käyttää patojen taakse tehtäviin, monimuotoisuutta heikentäviin istutuksiin. Siten vaellusyhteyksien taakse suoritettavat ankeriaan istutukset tulee lopettaa.

Ehdotuksessa mainittua lokakuun alusta tammikuun loppuun asti kestävää rauhoitusaikaa on perusteltu vaellusankerioiden suojelemisella, jotka ovat ehdotuksen mukaan aktiivisia lokamarraskuussa. Irlannissa (1971–2015) ja Norjassa (1975–2015) tehtyjen ankeriaan alasvaellustutkimusten mukaan, pääosa vaelluksesta ajoittuu elokuun ja marraskuun väliselle ajalle. Talviaikaan vaeltavien yksilöiden osuus oli hyvin vähäinen. Saksassa tehdyssä tutkimuksessa alasvaellus oli kaksihuippuinen. Ensimmäinen pääasiallinen alasvaellus tapahtui huhti-toukokuun aikana ja toinen elo-marraskuun aikana. Myös Suomessa Evon alueen järvissä tehdyissä tutkimuksissa (1974–2015) on havaittu kaksihuippuisuutta vaelluksen ajankohdan

suhteen. Ensimmäinen vaellus on keskimäärin ollut toukokuun ja kesäkuun alun aikana ja toinen elo-lokakuun aikana (liite 1.).

Euroopassa lasiankeriaat muodostavat yli 90 % ankeriassaaliin massasta. Jos sen sijaan arvioitaisiin kuolleisuutta *yksilömäärissä*, lasiankerioiden osuus olisi vieläkin merkittävämpi. Lasiankeriaista arvioidaan pyydetävän 75 % Ranskassa. Näin ollen, jos Suomen kalastuskielto kohdistuu vain aikuisiin ankeriaisiin ja lisäksi vain rajattuna ajankohtana, voi luotettavasti todeta, että esitetyllä rauhoitusajalla ei ole käytännössä mitään vaikutuksia kalastuskuolleisuuden vähentämiseen. Ankeriaan kalastus keskittyy Suomessa pääosin kesäkuukausille, joten kalastusrajoituksella ei olisi siinäkään mielessä vaikutusta nykytilanteeseen.

Suomessa ankeriaan pyynti pohjautuu ainoastaan istutuksiin, ja istutettavat kalat ovat suoraan pois luonnon kannoista. Merkittävin kalastuskuolleisuuden vähentämistä edistävä toimenpide olisi näin ollen ankeriaanpoikasten siirtoistutusten kieltäminen Suomeen. Niiden salliminen jatkossa on moraalitonta ja istutuksista vastuussa olevia tahoja suosivaa politiikkaa, jolla ei ole mitään tekemistä ankeriaan suojelun kanssa vaan on vaikutuksiltaan nimenomaan päinvastainen. Kansainvälisesti äärimmäisen uhanalaisen lajin istutuksia ei tulisi muutenkaan tehdä kuin suojelusyistä.

Suomi on EU-tason neuvotteluissa esittänyt, ilman tulosta, rajoituksia myös lasiankerioiden pyyntiin. Tämä linjaus on nyt huomioitava myös osana omaa politiikkaamme ja otettava asetukseen mukaan, tarkoittaen istutusten kieltämistä. IUCN on vaatinut jo vuosia siirtoistutusten lopettamista ja samoin ICES esittänyt selkeästi voimakkaampia suojelutoimia nykytasoon verrattuna.

WWF huomauttaa lisäksi, että vuonna 2010 laadittu ankeriaan hoitosuunnitelma täytyy päivittää viipymättä. Tästä on päätös osana EU:n Meristrategiadirektiivin Suomen kansallisen Merenhoidon toimenpideohjelman (VNK 3.12.2015). WWF on huomauttanut tämän toimenpiteen toimeenpanon puuttumisesta toistuvasti, tähän asti ilman vaikutusta. Suunnitelmassa on esitetty ainoana hoitotoimenpiteinä istutuksia pääosin vaellusesteiden taakse, eikä siinä ole millään tapaa huomioitu vaellusyhteyksien avaamista osana ankeriaskannan tilaa parantavana toimenpiteinä. Myöskään Kalatiestrategiaan ankeriaan alasvaelluksen edistämistä ei otettu mukaan. ICES:n tieteellisessä neuvonannossa on lisäksi todettu, että kun varovaisuusperiaatetta noudatetaan, tulisi kaikkia ihmisen aikaansaamia ankeriaan lisääntymistä ja vaellusta haittaavia tekijöitä (esim. kaupallinen ja vapaa-ajan kalastus, vesivoima, saastuminen) vähentää mahdollisimman alhaiseksi. Uhanalaisten ankerioiden pyynti luonnosta ja niiden lennättäminen Suomeen ei ole kestävä kalakantojen hoitoa, eikä myöskään vastaa kalastuslain mukaisia tavoitteita.

WWF suosittelee ankeriaan täysrahoitusta ankeriaskannan tilan parantamiseksi. Lokakuun alusta tammikuun loppuun ulottuva rauhoitusaika ei ole riittävä toimenpide ankeriaskannan elvyttämiseksi. Vain aikuisiin ankeriaisiin kohdistuva toimenpide Suomessa, edes täysrahoituksena, ei kuitenkaan ole riittävä parantamaan ankeriaskannan tilaa laajemmin. Suomi on ilmoittanut toimivansa suunnannäyttäjänä ankeriaan suojeluun liittyvissä toimenpiteissä. Näin ollen, ankeriaan täysrahoituksen lisäksi Suomen tulee kieltää kaikki siirtoistutukset – vähintään ne, jotka kohdistuvat järviolueillemme patojen taakse.

Uhanalaisen ankeriaan voi todeta olevan edelleen lainsuojaton ja vailla minkäänlaisia sen tilaa edistäviä toimenpiteitä Suomessa. Tämän asetuksen on luvattu korjaavan tilanteen. Esityksen mukaisena se jäänee kuitenkin ilman vaikutuksia.

Maailman Luonnon Säätiö (WWF)
Suomen Rahasto

Jari Luukkonen
Suojelujohtaja

Sampsa Vilhunen
Ohjelmapäällikkö

Olli Sivonen
Suojeluasiantuntija

Lisätietoja:

Olli Sivonen, Suojeluasiantuntija, olli.sivonen@wwf.fi, p. +358 50 305 5714

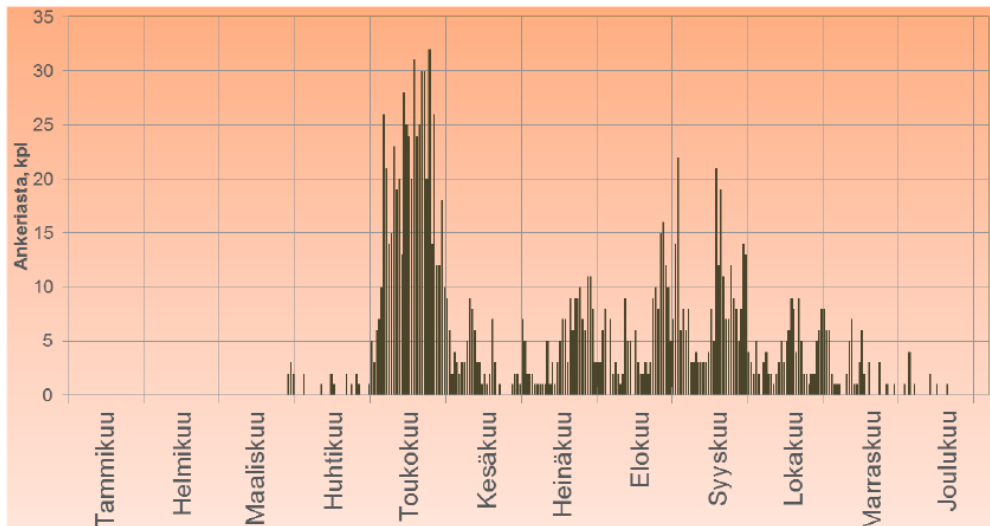
Liite 1. Ankeriaan vaellusajankohta Evon järvissä vuosina 1974–2015 (kuva 1) ja Vääkysssä 2014–2017 (kuva 2).

Liite 1. Ankeriaan vaellusajankohta Evon järvissä vuosina 1974–2015 (kuva 1) ja Vääksyssä 2014–2015 (kuva 2) ja Vääksyssä 2014–2017 (kuva 3).

Tyypillinen kaksihuippuinen vaellus

- Seuranta Evon alueen järvissä v. 1974-2015
- Havainnot yhteensä 1407 kalan vaellusajankohdasta
- Terävä keväthuippu heti jäidenlähdon jälkeen (nouseva lämpötila)
- Tasaisempi syysmaksimi (virtaama)

Jouni Tulonen 16.3.2016

© Luonnonvarakeskus

Kuva 1. Evon alueen järvissä tehty ankeriaan vaellustutkimus vuosina 1974–2015. Lähde: Jouni Tulonen, Luonnonvarakeskus, "Vesijärvestä Sargassomerelle", 16.3.2016.

<http://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/537916/Vesij%C3%A4rvest%C3%A4%20Sargassomerelle%20-%20ankeriaan%20tarina.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

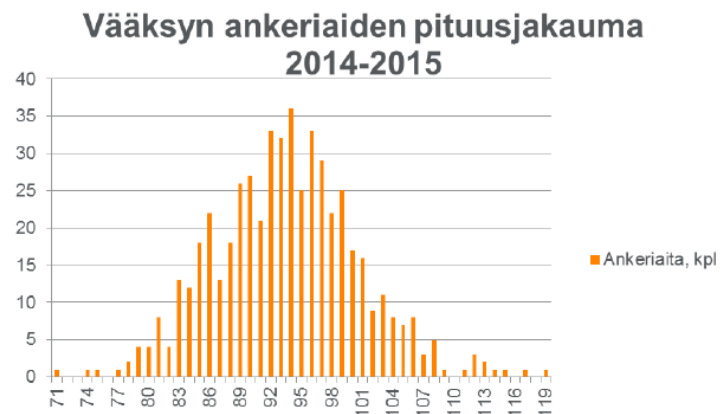

Vääksyssä kiinniotetut ja mereen siirretyt ankeriaat 2014 ja 2015

Kaikkiaan 522 kalaa

- keskipituus 93,7 cm (min 71 cm, maks 119 cm)
- keskipaino 1502 g (min 743 g, maks 3060 g)
- kaikki naaraita

	2014	2015
Toukokuu	130	136
Kesäkuu	35	167
Heinäkuu	3	-
Elokuu	-	-
Syyskuu	21	10
Lokakuu	0	20
Marraskuu	0	0
Yhteensä	189	333

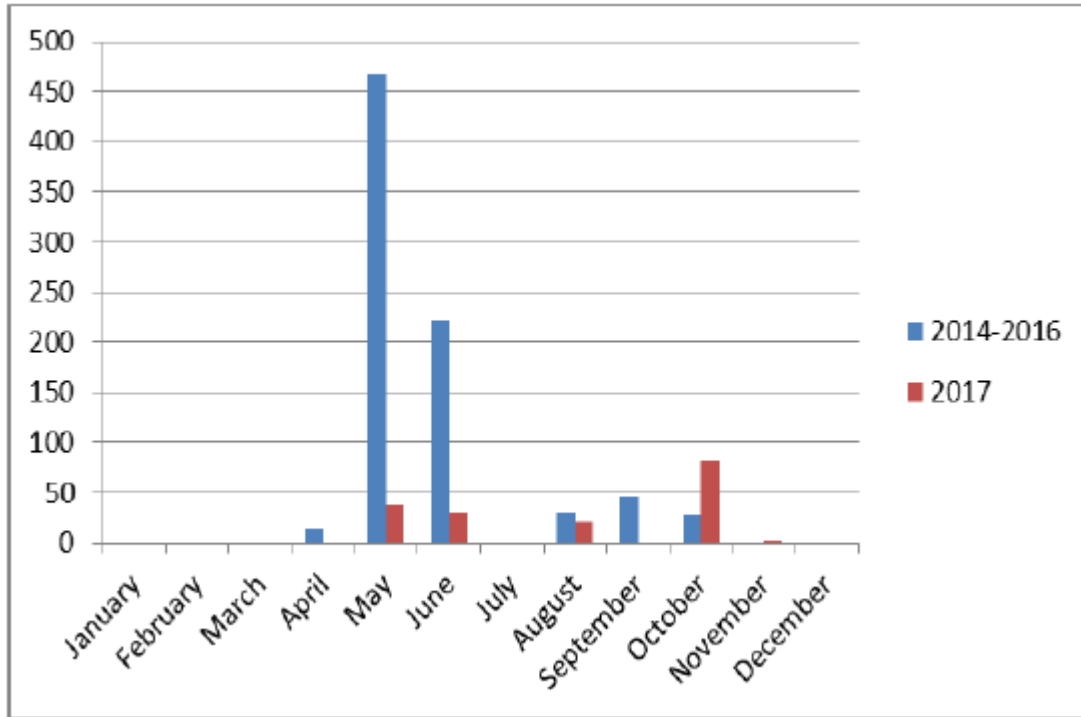
Jouni Tulonen 16.3.2016

© Luonnonvarakeskus

Kuva 2. Vääksyssä kiinniotetut ja mereen siirretyt ankeriaat vuosina 2014–2015. Lähde: Jouni Tulonen, Luonnonvarakeskus, "Vesijärvestä Sargassomerelle", 16.3.2016.

<http://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/537916/Vesij%C3%A4rvest%C3%A4%20Sargassomerelle%20-%20ankeriaan%20tarina.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Kuva 3. Vääksynjoelta mereen ylisiirrettyjen ankerioiden määrät 2014–2017. Lähde: Jouni Tulonen, Luonnonvarakeskus, "Ankeriaskannan nykytilasta", Hiidenvesi-ilta 27.2.2018, http://www.luvy.fi/easydata/customers/luvy/files/uutiset/2018/2018.03.02_ankerias_-_erittain_maukas_vai_erittain_uhanalainen.pdf